

Any II. Sant Sadurní de Noya 23 Desembre de 1905. Núm. 103.

L'APAT

UN CADA DISSAPTE

→ PREUS ←

Un número. . . . . 5 céntims.

Deu números. . . . . 30 »

Un any de suscripció. . . 2'50 pessetas.

Deu suscripcions anyals. 13 »

EN LA LLIBRERIA DE D. ALVAR VERDAGUER, RAMBLA DEL MITJ, 5, BARCELONA
Y EN CASA D. EUGENI GUAL, SANT SADURNÍ DE NOYA.

PLAT DEL DIA

¡Com pot ser!

—Com pot ser que sent la dolentèria tan negra i la mentida tan lletja, tingan tants enamorats i seguidors?

—Doncs yo li explicaré: suposis que per un cas de aquells que Deu nos en quart, vosté i yo volguessim ser presidents de concell de ministres i que vosté volgués fer el partit dels bons i jo'l partit dels dolents. Quin programa presentaria vosté?

—Yo'l comensaria en nom de Deu i per ordre del Rey i vindrian à mi tots els ciutadans respectuosos de la autoritat.

—Doncs yo 'ls diria: ni Deu, ni amo, ni res: i vindrian ab mi tots aquells à qui la autoritat fa nosa.

—Yo també parlaria de justicia i'ls que la aiman se posarian al meu costat.

—Doncs yo prometeria favors, diners i influència i tindria ab mi als qui volen prosperar.

—També'ls diria yo que un govern moral no pot permetre'l joc ni les indecessies públiques i que deu vetllar per les bones costums. I vin-

dria la gent honesta.

—Yo no m' atreviria à dir al contrari mes ho faria tot el revés: i'm farian colla els jugadors i viciosos.

—Altrament yo predicaría l'amor i la caritat i la pau: tots els ciutadans pacífics me seguirían.

—Yo predicaría l'odi dels trevalladors contra 'ls amos i prometeria la repartidora, el socialisme i la revolució: vingan els malcontents.

—Yo cridaria: visca la llei.

—Yo visca la llibertat.

—Yo afermaré la sanctetat del matrimoni, la autoritat del pare, no deixaré trencar el sant lligam i aixó 'm captarà la simpatia de tots els caps de casa.

—Yo posaré'l divorci i la llibertat del amor i picarán de mans tots els homes que volen viure com les besties.

—Acabém: ab mi vindrán els obedientis, els justos, els honestos, els pacífics, els de sa casa...

—Ca no ho pensi pas: aniran ab vosté no mes aquells que son à la vegada totes aquestes coses, obedientis i justos i honestos i pacífics tot de una pessa: es à dir casi ningú: ab mi vindrán tots els dolents i además tots els menos dolents que tin-

gan una lara ó altra, i son quasi tot-hom.

—Ah! ja entenc!

—Doncs aquí té explicat perque sent la dolenteria tan negra i la mentida tan lletja tenen tants seguidors perque á tothom i á cada hu donan per la banda que més li flaueja: á cada hu li cridan el crit que més li agrada: els enganyats se moren i 'ls que venen després no mes desitjan que també 'ls enganyin.

L.

Castell de Seriéges

Lo dia 19 d' Agost al matí sortim de Narbona cap á Salleles d'Aude hont arrivém ab mitja hora de tren; preném un omnibus que per dos rals nos porta á Onveilhan, y allí un coche ab dos cavalls, un d' ells semblava boig, nos portá al castell de Seriéges, hermosíssim palacio, fet fa 20 anys y que may ha sigut habitat.

Com á dependencias té tants edificis que sembla un poble. Tot son grandiosos edificis vells aprofitats.

Lo conjunt no es bonich, pro es grandiós.

Las vinyas no son tan ben cuidadas com las ultimas instalacions visitadas, no obstant son com las millors planas de nostre país.

Poden regarlas pero no las regan per no esterilizar las terras.

La finca de 700 jornals de terra, sols 400 jornals son vinya. Per travallarlas tenen 25 cavalls. Cullen 15.000 cargas y creuen qu' arrivarán á 25.000.

Al Pinet li cridá molt la atenció veurer que algunes donas esmajencavan seguit la colla d' homes. També veieren una dona dalt del pescant d' una diligencia, que ella sola guava.

Fan la cullita ab 114 cullidoras y per

cada tres cullidoras un home portador. Entran mes de 800 cargas diarias. Diuen que han trovat gran economia á suprimir las portadoras, y sustituirlas per grans pasteras de fusta y lona.

Las pasteras arriavan al celler, las descarregan á cops de palas, dintre un gran cupet que fa de diposit y del que ab tirás alimentan la sinia que puja 'ls raims á la part alta del celler.

La instalació de maquinaria es tota feta per la casa Marmonier.

Una trepitjadora de gran rendiment y que afirma 'l majordóm de Seriéges que fa mes blanch que no las turbinas Paul.

La trepitjadora aboca á un doble cilindro rapador y aquet als cups ab vagonetas si 's tracta de fer vi negre. Usualment fan vi blanch, y llavors ab gran facilitat cambian los cilindros rapadors per dos cilindros escorredors que cada un d'ells té la seva elice ó vis sens fi, y abocan per medi de canal á las prempsas mecanicas Marmonier de 3 metros de diametre.

Segons digué lo propietari Mr. D' Andogne que 'ns accompanyava, los cilindros rapadors donan unes 100 voltas per minut, y 'ls cilindros escorredors sols 30 ó 50 voltas per minut.

Tenen 25 cups de mes de 300 cargas y uns grans cellers de foudres de 250 cargas. En total tenen lloch per 23.500 cargas.

Trevallan ab 4 prempsas mecanicas de tres metres.

Per mouer maquinas, prempsas y grans bombas fan servir un locomotiv de Gardner de bencina de 12 cavalls.

Tot es molt net; diu que cada any després de la cullita los mateixos moscos del celler netejan ab raspalls tota la instalació, y repintan anualment de vermell los ferros y de blanch las paretas.

Lo conde Mr. D' Andogne va oferir-nos unes copetas y tornarem á Narbo-

na, donant per terminadas nostras visites.

Manel Roventós.

La batalla del mico i el cranc

Conte popular japonés.

Un mico i un cranc se varen trobar un dia al peu d'una motanya. El mico tenia una llevor de kaki i el cranc portava en les seves pinces un bocí de pastís d'arroç torrat.

El mico, maliciós, adonant-se d'aquesta bona ganga i volent aprifar-sen, va dir an el cranc:

—Vols fer al vafor de canviar-me aquest pastís am la meva llevor?

Sense respondre un mot, el crustaci va contentar-se de donar el seu pastís al mico, prenent la grana, que tot seguit planta.

Am prou feines era a terra, que un arbre n va sortir i va créixer a una tal alçaria que s'havien d'aixecar els ulls per a veure'l. L'arbre era cobert de kakis, més el cranc no veia manera d'arribar fins al cim. Per això va demanar al que hi pugués i que li tirés alguns fruits. Aquest s'enfilà a l'arbre tot seguit, i, assegut en una branca, se posà a fer la collita.

Pero'l mico posava tots els bons fruits en un sac que duia i tirava tots els dolents al cranc, qui, dessota l'arbre, va quedar tot fet malver dels cops que anava rebent, i am la closca adolorida anà a ficar-se al cau; casi no podia bellugar-se. Quan els parents i els amics del cranc vegeren l'estat en que s'trojava, s'enrabiaren de mala manera, i resolqueren venjar se.

De primer entuvi desafiaren al mico; però ell va comparéixer amb un exèrcit de micos, i als pobres crancs, veient-se incapços de lluitar contra una força tant gran, s'entornaren a llurs caus més furiosos que mai. Allí tingueren consell i prepararen un plan d'atac. Se's ajuntaren un morter d'arroç, una mà de morter, una vespa i un ou, i tots

plegats varen discutir sobre la mena de venjança que convindria adoptar.

Resolgueren demanar la pau, i per aquest medi conseguiren fer venir el rei dels micos a casa llur. Aquest va comparéixer sense sospitar lo que contra d'ell s'havia tremat; i s'assegué tranquil·lament

Tot conversant havia agafat els *bibaxi* (1) i remenava les brases que estaven a punt d'apagar-se, quan, tot d'un ple-gat, l'ou qui s'estava entre les cendres va esclatar amb un gran *bang* i va cremar-li tot lo braç.

Sorprès i ferit, pera calmar el seu dolor, el mico va enllistar-se de ficar el braç en la bota de vinagre de la cuina, però la vespa que s'hi estava amagada va saltar-li a la cara, picant-lo fins a fer lo plorar. Sense entretenir-se a treure-s la vespa, va apretar a córrer en direcció de la porta, fent uns grans xiscles; però justament allí hi havia algunes herbes marines que se li embolicaren per les cames; va reliscar i va caure. De més a més, el morter i la mà de morter li van caure al damunt tot rodolant fins an ell, que l'varen deixat fet una desgracia i tant feble que no va poder-se aixacar. Estava a la mercé dels crancs, els quals, arribant am llurs pinces enllaire, se posaren a estripar-lo de valent.

(1) Molls.

ECCIÓ LITERARIA

IDILI

La Mare de Déu plorava
perque no tenia pa
Sant Joseph l'aconsolava
qué tindrà, qué no tindrà!
—Maria, dolsa Maria
si us hauré feta enfadar.
—Axó Joseph no ho dignessiu
que'm fariau més plorar.
—Ay! esposa, dolsa esposa
polser teniu mal de cap.
Aneu al llit, vida meva

qui hi trovareu ben estar.
 Jo aplegaré la robeta
 que teniu a n' el terrat,
 donaré al Jesús les sopes
 y al repòs l' iré a portar.
 No patiu pas per la cuyna;
 jo mateix faré el sopar.
 En 'cavat vos faré una aigua
 y uns perfums pel mal de cap:
 camamilla, farigola
 y espigol be os anirán.
 ¡Aneu al llit vida meva
 que hi trovareu benestar!
 —Ay, Joseph sou un bou home
 com cap s' en pugui trobar;
 ay, Joseph sou tan bon home
 com el pa que falta ens fa,
 La Mare de Deu plorava
 perque tot ho havia dat.
 La Mare de Deu prorava
 perque no 'n tenia pa.
 Sant Joseph quan va saberho
 també's va posá a plorar...
 ...Bou Jesús y Na Maria
 van quedás sense sopar.

Rafel Masó y Valenti.

El ram de Agricultura

Ab el breu espai d' un quinquèni, han passat pel ministeri d' Agricultura la friolera de 14 ministres quins nòms, ab els temps que desempenyaren el càrreg doném a continuació

1. Sr. Gasset, 5 mesos.
2. « Sachez Toca, 4 «
3. « Villanueva, 1 any y dies.
4. « Canalejas, 2 mesos.
5. « Suarez Inclán, 5 mesos y mitj.
6. « Salvador (D. Amós), 17 dies.
7. « Marqués de Vadillo, 7 mesos.
8. « Gasset, (2.ª vegada), 4 mesos y mitj.
9. « Allendesalazar, 1 any.
10. « Marqués de Figueroa, 14 dies.
11. « Cárdenas, 40 dies.
12. « Marqués de Vadillo, (2.ª vegada), 5 mesos,
13. « Comte de Romanones, 4 mesos.
14. « Gasset, (3.ª vegada), fa 1 mes.

Així, no es estrany que 'ls projectes favorables a l' Agricultura no passin de tals en perjudici de la riquesa espanyola.

NOTICIAS LOCALES

—La temperatura de la present setmana ha sofert algun dia un descens notable que contrasta ab lo bó d' altres. La mínima temperatura fou en la nit del dilluns al dimarts que arribà á 3°5 sota cero. En cambi á hores de sol fou corrent 15°, arrivant la màxima á 22°.

—Diumenge al matí, una pobre noya que servia tingué la mala idea de beure salfumant, essentli inútils quants ausilis se li prodigaren per evitar l' imminent mort. Morí assistida del senyör rector, que acudi promptament al lloc de la desgracia, á las tres horas. Deu l' hagi perdonada.

Sentencies de 'n Salomó.

No 's molt gran l' esperit al que deleitan les coses de la terra.

L' experientia es necessaria pera saber cualsevol cosa.

Lo desagradar al dolent es prova de que tens virtut.

Pera obrar bé ovlida desseguit lo que donguis, y no olvides may lo que rebs.

Un amor es mort per un altre amor; y la por d' una cosa desapareix ab la por de un' altra.

Si vols serte útil á tú mateix, sigas brimer útil als altres.

La claretat y la senzillesa distingeixen le parla del home de bé.